

29.4.2026

EOAK/8175/2025

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Susanna Lindroos-Hovinheimo

Esittelijä: Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Jyri Vesanto

TILINPÄÄTÖSILMOITUSTEN KÄSITTELY

1 KANTELU

Kantelija pyysi tutkimaan, onko Patentti- ja rekisterihallituksen menettely ollut lain ja hyvän hallinnon mukaista kahden hänen yrityksensä tilinpäätösilmoituksen käsittelyssä. Kantelija kertoi toimittaneensa henkilökohtaisesti molempien yritysten tilinpäätösilmoitukset Patentti- ja rekisterihallituksen toimipisteeseen, jolloin hänelle oli kerrottu suullisesti kaiken olevan kunnossa. Kantelija oli kuitenkin myöhemmin saanut Patentti- ja rekisterihallitukselta sähköpostiviestin, jossa se kertoi ilmoituslomakkeen puuttuvan molempien yritysten ilmoituksista. Kantelija oli täyttänyt ja palauttanut Patentti- ja rekisterihallituksen sähköpostilla lähettämät puuttuvat lomakkeet välittömästi. Myöhemmin Patentti- ja rekisterihallitus oli ilmoittanut tilinpäätösten allekirjoitussivujen puuttuvan. Tämä ei kantelijan mukaan pitänyt paikkaansa, vaan Patentti- ja rekisterihallitus oli hänen mukaansa kadottanut ne.

Kantelija katsoi, että Patentti- ja rekisterihallitus on laiminlyönyt neuvontavelvollisuutensa asiassa, koska se ei kertonut puuttuvista ilmoituslomakkeista kantelijan toimittaessa asiakirjat sille asiointikäynnillä. Kantelija oli joutunut tämän vuoksi lähettämään viisi sähköpostia ja käyttämään asian selvittämiseen useita tunteja omaa aikaa. Hänen mukaansa Patentti- ja rekisterihallitus viivytteli asian käsittelyä. Lisäksi kantelija katsoi, että Patentti- ja rekisterihallituksen kadottamat asiakirjat ovat merkki viranomaisen huolimattomuudesta. Asiassa on kantelijan mukaan kyse hyvän hallinnon laiminlyönnistä.

Kantelija arvosteli myös sitä, että Patentti- ja rekisterihallitus määräsi käsittelymaksuja yritysten tilinpäätösilmoitusten käsittelystä.

2 SELVITYS

Kantelun johdosta hankittiin Patentti- ja rekisterihallituksen selvitys ja lausunto.

2.1 Patentti- ja rekisterihallituksen selvitys

Patentti- ja rekisterihallituksen selvityksen mukaan Patentti- ja rekisterihallituksen asiakasneuvoja ei ole huomannut huomauttaa kantelijalle siitä, että hänen jättämistään tilinpäätösilmoituksista on puuttunut yritys- ja yhteisötietolain 11 §:n 1 momentissa tarkoitetut ilmoituslomakkeet, kun kantelija on 4.9.2025 jättänyt Patentti- ja rekisterihallituksen asiointipisteessä kaupparekisteriin rekisteröitäväksi kahden yhtiön tilinpäätökset. Tilinpäätösilmoitusten myöhemmän kirjaamisen yhteydessä Patentti- ja rekisterihallituksen virkailija on havainnut puutteen. Tästä johtuen tilinpäätösasioita ei kirjattu vireille, vaan virkailija on 9.9.2025 lähettänyt yhtiöille kehotuksen, jossa on kerrottu, että yhtiön lähettämiä tilinpäätöksiä ei ole käsitelty eikä kirjattu vireille puuttuvan lomakkeen vuoksi.

Kantelija on toimittanut allekirjoitetut ilmoituslomakkeet sähköpostitse 16.9.2025, minkä jälkeen tilinpäätösilmoitukset on kirjattu vireille. Ilmoitusten käsittelyn yhteydessä 29.9.2025 on kuitenkin vielä huomattu, että kantelijan toimittamista tilinpäätöksistä on puuttunut allekirjoitukset. Tämän vuoksi yhtiöille on 29.9.2025 lähetetty täydennyspyynnöt asiakirjoissa olevien puutteiden korjaamiseksi. Täydennyspyynnöissä on ohjeistettu toimittamaan tilinpäätökset uudelleen puutteellisilta osin täydennettyinä. Kantelija on 30.9.2025 jättänyt täydennetyt tilinpäätösilmoitukset sähköisen asiointipalvelun kautta ja tilinpäätökset on tämän jälkeen merkitty kaupparekisteriin 2.10.2025.

2.2 Patentti- ja rekisterihallituksen lausunto

Patentti- ja rekisterihallituksen lausunnon mukaan yhtiöiden ilmoitusten vireillepanoa varten tarpeellisten ilmoituslomakkeiden puuttuminen olisi voitu huomata asiakirjojen vastaanottamisen yhteydessä, vaikka asiointipisteeseen toimitettavia rekisteri-ilmoituksia ei ole mahdollista kaikilta osin tutkia niiden vastaanottamisen yhteydessä. Kantelijan asiointipisteessä saamassa neuvonnassa on tältä osin tapahtunut inhimillinen virhe. Asia on käyty läpi kantelijaa palvelleiden asiakasneuvojan kanssa, ja hänen kanssaan on myös käyty läpi ohjeistus siitä, miten tilanteessa tulisi toimia.

Lausunnon mukaan Patentti- ja rekisterihallituksen selvitysten perusteella kantelijan toimittamista tilinpäätöksistä on puuttunut sekä ilmoituslomake että tilinpäätösten allekirjoitukset. Tilinpäätösten liitteenä olleet pöytäkirjat ovat sen sijaan olleet allekirjoitettuna. Kirjanpitolain 3 luvun 1 §:n 4 momentin säännökseen perustuen tilinpäätösasiakirjat on pyydetty toimittamaan yhtenä kokonaisuutena, mistä johtuen kantelijalle on saattanut muodostua vaikutelma, että hänen jo aiemmin toimittamansa asiakirjat olisivat kadonneet.

Kantelijan tilinpäätösilmoitusten käsittelyssä on ollut kantelijalle annettu puutteellinen neuvonta huomioon ottaen epäselvyyttä siinä, mikä olisi tarkoituksenmukaisin toimintatapa tilanteen ratkaisemiseksi. Asiaa on pyritty selvittämään yhteistyössä kantelijan kanssa joutuisasti ja asian olosuhteet huomioiden tarpeetonta vaivaa kantelijalle aiheuttamatta. Kantelijan toimittamat tilinpäätökset on merkitty rekisteriin ilman aiheutonta viivytystä ja kaupparekisterilain 16 §:n 2 momentissa säädetyssä ajassa.

Patentti- ja rekisterihallitus on pahoitellut kantelijalle asian selvittämisestä aiheutunutta vaivaa, ja asia on käyty Patentti- ja rekisterihallituksessa läpi, jotta vastaavanlainen tilanne voitaisiin jatkossa välttää.

3 RATKAISU

3.1 Oikeusohjeita

Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheutonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa. Hyvän hallinnon takeet turvataan säännöksen 2 momentin mukaan lailla.

Hallintolain 2 luvussa säädetään hyvän hallinnon perusteista. Niihin kuuluvat muun ohella palveluperiaate ja palvelun asianmukaisuuden vaatimus sekä neuvontavelvollisuus, joista on säädetty lain 7 ja 8 §:ssä.

Hallintolain 7 §:n 1 momentin mukaan asiointi ja asian käsittely viranomaisessa on pyrittävä järjestämään siten, että hallinnossa asioiva saa asianmukaisesti hallinnon palveluita ja viranomaisen voi suorittaa tehtävänsä tuloksellisesti.

Hallintolain 8 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on toimivaltansa rajoissa annettava asiakkailleen tarpeen mukaan hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa sekä vastattava asiointia koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin.

Hallintolain 22 §:n 1 momentin mukaan jos viranomaiselle toimitettu asiakirja on puutteellinen, viranomaisen on kehotettava lähettäjää määräajassa täydentämään asiakirjaa, jollei se ole tarpeetonta asian ratkaisemiseksi.

Hallintolain 23 §:n 1 momentin mukaan asia on käsiteltävä ilman aiheutonta viivytystä.

Kirjanpitolain 3 luvun 1 §:n 4 momentin mukaan tilinpäätökseen kuuluvien ja siihen liitettyjen asiakirjojen on oltava selkeitä ja niiden on muodostettava yhtenäinen kokonaisuus.

Kirjanpitolain 3 luvun 7 §:n 1 momentin mukaan tilinpäätös ja toimintakertomus on päivättävä ja kirjanpitovelvollisen on ne allekirjoitettava.

3.2 Asian arviointi

Kantelija on asiassa saadun selvityksen perusteella saanut virheellistä neuvontaa jättäessään Patentti- ja rekisterihallituksen asiointipisteessä kaupparekisteriin rekisteröitäväksi kahden yhtiönsä tilinpäätökset. Asiakasneuvoja ei ole huomannut, että tilinpäätösilmoituksista on puuttunut ilmoituslomakkeet, eikä hän ole tämän vuoksi ilmoittanut puutteesta kantelijalle.

Hyvään hallintoon kuuluva neuvontavelvollisuus edellyttää, että viranomaisen antamat neuvot ovat selkeitä ja oikeansisältöisiä. Katson, että Patentti- ja rekisterihallituksen menettely ei tältä osin täyttänyt hyvän hallinnon ja hallintolain 8 §:ssä säädetyn neuvontavelvollisuuden vaatimuksia. Pidän kuitenkin ymmärrettävänä sitä, ettei Patentti- ja rekisterihallituksen asiointipisteeseen toimitettavia rekisteri-ilmoituksia ole mahdollista kaikilta osiltaan tutkia niiden vastaanottamisen yhteydessä.

Hyvän hallinnon edellyttämään asian asianmukaiseen käsittelyyn kuuluu kuitenkin myös huolellisuusvelvollisuus, joka edellyttää asian käsittelyltä sellaista huolellisuutta, että siinä voidaan välttyä virheiltiltä. Kantelijan Patentti- ja rekisterihallitukselle toimittamien tilinpäätösasiakirjojen käsittely niitä asiointipisteessä vastaanotettaessa ei käsitykseni mukaan kaikilta osin täyttänyt tätä vaatimusta.

Kun tilinpäätösilmoitukset oli ilmoituslomakkeiden toimittamisen jälkeen kirjattu vireille Patentti- ja rekisterihallituksessa, oli ilmoitusten käsittelyn ja tutkimisen yhteydessä selvityksen mukaan huomattu, että kantelijan toimittamista tilinpäätöksistä puuttuivat allekirjoitukset.

Kantelijan mukaan hän oli toimittanut allekirjoitussivut, mutta Patentti- ja rekisterihallitus on kadottanut ne. Patentti- ja rekisterihallituksen selvityksen liitteenä toimitettiin kantelijan Patentti- ja rekisterihallitukselle toimittamat kahden yhtiön tilinpäätökset. Molemmissa tilinpäätöksissä on nähtävillä allekirjoituksille varatut kohdat, joista puuttuvat allekirjoitukset ja päiväykset. Tilinpäätösten liitteenä olevat pöytäkirjat on sen sijaan allekirjoitettu.

Saadun selvityksen perusteella en voi päätyä siihen johtopäätökseen, että Patentti- ja rekisterihallitus olisi kadottanut kantelijan sille toimittamia asiakirjoja. Patentti- ja rekisterihallitus on selvityksen perusteella myös käsitellyt tilinpäätösten rekisteröinnin ilman aiheetonta viivytystä sen jälkeen, kun kantelija oli toimittanut sille allekirjoituksilla täydennetyt tilinpäätösilmoitukset.

Siltä osin kuin kantelija arvosteli sitä, että Patentti- ja rekisterihallitus määräsi käsittelymaksuja yritysten tilinpäätösilmoitusten käsittelystä, kantelija on saanut asiassa erillisen ratkaisun.

Kantelijan Patentti- ja rekisterihallituksen asiointipisteessä saaman virheellisen neuvonnan osalta Patentti- ja rekisterihallitus on pahoitellut kantelijalle asian selvittämisestä aiheutunutta vaivaa ja ilmoittanut käyneensä asian läpi kantelijaa palvelleeseen asiakasneuvojan kanssa sekä ohjeistaneensa häntä siitä, miten tilanteessa tulisi toimia.

Patentti- ja rekisterihallituksen kertomat korjaavat toimenpiteet ja esittämät pahoittelut huomioon ottaen katson, että asia ei anna aihetta muuhun kuin alla mainittuun toimenpiteeseen.

4 TOIMENPITEET

Saatan edellä kohdassa 3.2 esittämäni käsitykset Patentti- ja rekisterihallituksen menettelystä sen tietoon. Tässä tarkoituksessa lähetän jäljennöksen tästä päätöksestäni Patentti- ja rekisterihallitukselle.